

change his occupation. (2) It is permitted to seclude oneself with two sisters-in-law, two wives of the same man, a woman and her mother-in-law, a woman and her husband's daughter, or a woman and her mother-in-law's daughter, because they dislike each other and will not cover up for one another. So too, it is permitted to seclude oneself with a woman who has with her a young girl who understands the meaning of having relations but does not [i.e., is too young to] give herself over for relations; she will not be promiscuous in her presence because the girl may reveal her secret.

בְּמִתְרָה לְהִתְיַחֵד עִם שְׁתֵּי יְבָמוֹת אוֹ עִם שְׁתֵּי צָרוֹת. אוֹ עִם אִשָּׁה וְחֻמוֹתָהּ. אוֹ עִם אִשָּׁה וּבַת בְּעֻלָּהּ. אוֹ עִם אִשָּׁה וּבַת חֻמוֹתָהּ. מִפְּנֵי שְׂשׂוּנָאוֹת זוֹ אֶת זוֹ וְאִין מִחֻפּוֹת זוֹ עַל זוֹ. וְכֵן מִתְרָה לְהִתְיַחֵד עִם אִשָּׁה שֵׁשׁ עִמָּה תִינוּקָת קִטְנָה שִׂידָעַת טַעַם בִּיאָה וְאִינָה מוֹסְרָת עֲצָמָה לְבִיאָה שְׂאִינָה מְזוּנָה בְּפָנֶיהָ שְׁהָרִי זוֹ מְגַלָּה אֶת סוּדָּהּ:

ACHAREI FOR TUESDAY
TORAH

אַחֲרֵי לַיּוֹם שְׁלִישִׁי
תּוֹרָה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

יֵא וְיִקְרַב אֶהָרֶן יֵת תּוֹרָא דְחַטָּאתָא דִּי לִיה וּיְכַפֵּר עֲלוּהִי וְעַל אָנֶשׁ בֵּיתִיה וּיְכּוֹס יֵת תּוֹרָא דְחַטָּאתָא דִּי לִיה: יב וְיִסַּב מְלֵי מַחְתִּיתָא גּוֹמְרִין

יֵא וְהִקְרִיב אֶהָרֶן אֶת־פֶּרֶךְ הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פֶּרֶךְ הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ: יב וּלְקַח מִלֵּאֲהַמְחִתָּהּ

(11) And Aharon will bring his own sin-offering bull, and will [initiate] atonement [by confessing] for himself and for his household, and he will then slaughter his own sin-offering bull. (12) And he will take a pan-full of burning

RASHI

(11) **וְכַפֵּר בְּעֵדוֹ ...** — *This is a second confession [i.e., besides that stated in verse 6 above for himself and his household], and is for himself [again] and for his brothers the priests, who are all of them [also] called “his household,” as the verse says (Psalms 135:19), “Bless the Lord, O house of Aharon.” From here, we see that [all] priests receive atonement through this [sin-offering bull of the High Priest] (Torat Kohanim 16:29; Shevuot 13b). And the entire atonement of the priests is exclusively for defiling the Sanctuary and its holy [sacrifices, e.g., when a priest forgot that he was in an impure state, and entered the Sanctuary or ate from holy sacrifices], as the verse says (16 below), “And he will effect atonement upon the Sanctum, from the defilements [of the Children of Israel].” (Shevuot 14a) (12) **From upon the altar** — [referring to] the external altar (Yoma 45b). **From before the Lord** — means: From the side [of the altar] that*

רש"י (יא) **וְכַפֵּר בְּעֵדוֹ וְגו'.** (ת"כ) רד"י שני עליו ועל אחיו הכהנים, שהם כלם קרויים ביתו, שנאמר: "בית אהרן ברכו את ה' וגו'". מכאן, שהכהנים מתכפרים בו, (ת"כ) וכל כפרתו אינה אלא על טמאת מקדש וקדשיו, כמו שנאמר: "וכפר על הקדש משמאת וגו'"; (יב) **מעל המזבח.** החיצון: **מלפני ה'.** מצד

דֹּאשָׁא מֵעֲלוֹי מִדְּבַחָא מִן קֳדָם
 יי ומְלִי חֲפְנוּהִי קְטוּרַת בּוֹסְמִין
 דְּקִיקוֹן וְיַעַל מִגְיוֹ לְפָרְכָתָא:
 יג וְיִתֵּן יֵת קְטוּרַת בּוֹסְמִיָּא עַל
 אֲשֶׁתָּא לְקֳדָם יי וְחָפִי עֲנָנָא
 קְטָרְתָא יֵת כְּפָרְתָא דִּי עַל
 סְהִדוּתָא וְלֹא יָמוּת: יד וְיִסַּב
 מִדְּמָא דְתוֹרָא וְיִדִּי בְּאֶצְבְּעִיהּ
 עַל אִפִּי כְּפָרְתָא קְדוּמָא
 וְלְקֳדָם כְּפָרְתָא יִדִּי שְׁבַע זְמַנִּין

גַּחֲלִי-אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלְּפָנֵי יְדוּהַ וּמִלֹּא
 חֲפָנָיו קְטוּרַת סַמִּים דִּקְהָ וְהֵבִיא מִבַּיִת
 לְפָרְכָתָא: יג וְנָתַן אֶת-הַקְטוּרַת עַל-הָאֵשׁ
 לְפָנֵי יְדוּהַ וְכִסָּהּ. עֲנַן הַקְטוּרַת אֶת-הַכְּפָרֶת
 אֲשֶׁר עַל-הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת: יד וְלָקַח מִדָּם
 הַפָּר וְהִזָּה בְּאֶצְבְּעוֹ עַל-פְּנֵי הַכְּפָרֶת קְדָמָה
 וּלְפָנֵי הַכְּפָרֶת יִזָּה שֶׁבַע-פְּעָמִים מִן-הַדָּם

coals from upon the altar, from before the Lord, and both hands' full of extremely fine perfume incense, and bring [them] inside the cloth partition. (13) And he will place the incense upon the fire, before the Lord, so that the cloud of the incense [fumes] will envelop the [Ark] Cover that is on top of the [Tablets of] Testimony, so that he will not die. (14) And he will take some of the bull's blood, and sprinkle [it] with his index finger on top of the [Ark] Cover on the east side; and before the [Ark] Cover, he will sprinkle seven times from

RASHI

faces the entrance [to the Sanctum], namely, the western side [of the altar]. (ibid.) דְּקָה — [meaning, “fine.”] But what does Scripture teach us here, when it says [that the incense had to be] fine? Did not all incense have to be ground fine, as Scripture says [regarding the spices] (Exodus 30:36), “And you must grind some of it finely.” Rather, [Scripture is

telling us here that this incense] must be ground into the finest of fine, for on the eve of Yom Kippur, they would return [already ground] incense to the mortar [in order to grind it even finer, for use on Yom Kippur] (Torat Kohanim 16:34; Keritot 6b). (13) [And he will place the incense] upon the fire — that is inside the pan. So that he will not die — Hence, if the High Priest did not do all that was required [regarding the incense], he would be liable to the death penalty (Torat Kohanim 16:35; Yoma 53a). (14) And sprinkle [it] with his index finger — [Since our Rabbis have taught that the procedures performed with the High Priest's sin-offering bull and the people's sin-offering goat (see verse 15) were to be the same, and since they also taught that the goat's blood was to be sprinkled on top of the (Ark) Cover only once,] it is evident then, that only one sprinkling [on top of the (Ark) Cover is meant here in the case of the bull]. And before the [Ark] Cover, he will sprinkle seven times —

רש"י

שְׁלִפְנֵי הַפֶּתַח, וְהוּא צֵד מֵעֵרְבֵי דְקָה. מַה תִּלְמוּד לֹאִמַר "דְּקָה", וְהִלָּא כָּל הַקְטוּרַת דְּקָה הִיא, שְׁנֵי אַמְר (שְׁמוֹת, ל, לו): "וְשִׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה דְקָה?" אֵלָּא, שְׁתִּיהָא דְקָה מִן דְּקָה, שְׁבַע עֶרְב יוֹם הַכַּפּוּרִים הִזָּה מִחוּזְיָהּ לְפִמְכַתְשָׁתָא: (יג) עַל הָאֵשׁ. שְׁבַתוֹךְ הַמַּחְתָּה: וְלֹא יָמוּת. הָא אִם לֹא עֲשָׂאָה כְּתַקְנָהּ, חֵיב מִיתָה: (יד) וְהִזָּה בְּאֶצְבְּעוֹ. הִזָּאָה אַחַת בְּמִשְׁמַע: וּלְפָנֵי

מִן דָּמָא בְּאַצְבָּעֶיהָ: טו וַיִּכּוֹס
 יָת צִפְרָא דְחֻטָּאתָא דִּי לְעֵמָא
 וַיַּעַל יָת דְּמִיָּה לְמַגִּיז לְפִרְכָּתָא
 וַיַּעֲבֵד לְדְמִיָּה כְּמָא דִּי עֲבַד
 לְדָמָא דְתוֹרָא וַיְדִי יְתִיָּה עַל
 כְּפָרְתָא וּלְקֹדֶם כְּפָרְתָא:

בְּאַצְבָּעוֹ: טו וַיַּחֲטֹ אֶת־שְׁעִיר הַחֲטָאת
 אֲשֶׁר לָעֵם וַהֲבִיֵּא אֶת־דָּמוֹ אֶל־מִבֵּית
 לְפָרְכַת וַעֲשֵׂה אֶת־דָּמוֹ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם
 הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־הַכְּפָרֹת וּלְפָנֵי הַכְּפָרֹת:

the blood, with his index finger. (15) He will then slaughter the people's sin-offering he-goat, and bring its blood inside the cloth partition, and he will do with its blood just as he had done with the bull's blood, and he will sprinkle it upon the [Ark] Cover and before the [Ark] Cover.

RASHI

רש"י

Thus, [the High Priest sprinkles the bull's blood] once above [the Holy Ark] and seven times below [the Holy Ark] (Torat Kohanim 16:41; Yoma 55a). (15) **The people's [sin-offering he-goat]** — What the priests are atoned for by the bull [namely, defilements of the Sanctuary and holy sacrifices], this goat atones for the people of Israel [i.e., for their defilements of the Sanctuary and holy sacrifices]. And this goat was the one upon which came the lot "to the Lord." (Yoma 61a) **Just as he had done with the bull's blood** — namely, [sprinkling it] once above [the Holy Ark] and seven times below [the Holy Ark] (Torat Kohanim 16:41; Yoma 55a).

הַכְּפָרֹת יִזָּה שֶׁבַע. הָרִי אַחַת לְמַעַלָּה וְשֶׁבַע לְמִטָּה: (טו) אֲשֶׁר לָעֵם. מִזֶּה שֶׁהָפַר מִכֶּפֶר עַל הַכְּהֻנִּים, מִכֶּפֶר הַשְּׁעִיר עַל יִשְׂרָאֵל, וְהוּא הַשְּׁעִיר שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לְשֵׁם: כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם הַפָּר. אַחַת לְמַעַלָּה וְשֶׁבַע לְמִטָּה:

PROPHETS Ezekiel 22

נביאים יחזקאל פרק כח

יֵא וְאִישׁ יָת אִתָּת חֲבֵרִיָּה עֲבַד
 תּוֹעִיבָא וְגִבֵּר יָת פְּלִתִיָּה סְאִיב
 בְּעִיצַת חֲטָאִין וְגִבֵּר יָת
 אַחֲתִיָּה בַת אֲבוּהִי עֲנִי בִיד:
 יב שׁוֹחֲדָא קִבִּילוּ בִיד בְּדִיל
 לְמִשְׁפָּךְ דָּם זְכָאִי חֲבוּלִיא

יֵא וְאִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ רֵעֵהוּ עָשָׂה תּוֹעֵבָה וְאִישׁ
 אֶת־פְּלִתוֹ טָמֵא בְּזִמָּה וְאִישׁ אֶת־אֲחֹתוֹ בַּת־אָבִיו
 עָנָה־בֶּדֶד: יב שָׁחַד לְקַחוּ־בָד לְמַעַן שְׂפֹךְ־דָּם נֶשְׁךְ
 וְתַרְבִּית לְקַחַת וְתַבְצְעִי רַעֲיֶךְ בְּעֶשֶׂק וְאֲתִי שְׂכַחַת

וְרִבִּיתָא נְסִיבַת וְאִהְיִית רְחִימָךְ בְּאוֹנָסָא וּפּוֹלְחָנִי שְׂבִקַת

(11) In you, one man committed an abomination with his neighbor's wife; another incestuously defiled his daughter-in-law; and another afflicted his sister, the daughter of his father. (12) In you, they have taken bribes to shed blood; usury and increase have you taken, and enriched your neighbors with

RASHI

רש"י

(12) **And enriched your neighbors with**

(יב) וְתַבְצְעִי רַעֲיֶךְ. הִעֲשֵׂרַת אֶת אוֹהֲבֶיךָ בְּעֶשֶׂק

נָאִם אֲדַנִּי יְדוּהָ: יג וְהִנֵּה הִכִּיתִי כַּפֵּי אֶל־בְּצַעַךְ
 אֲשֶׁר עָשִׂיתָ וְעַל־דָּמְךָ אֲשֶׁר הָיוּ בְּתוֹכְךָ:
 יד הִיעָמַד לְבָבְךָ אִם־תִּחְזַקְנָה יָדֶיךָ לַיָּמִים אֲשֶׁר
 אֲנִי עֹשֶׂה אוֹתְךָ אֲנִי יְדוּהָ דִבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי:
 טו וְהִפִּיצוֹתִי אוֹתְךָ בְּגוֹיִם וְזָרִיתֶיךָ בְּאֶרְצוֹת
 וְהִתְמַתִּי טְמֵאתְךָ מִמֶּךָ:

אמר יי אלהים: יג והא איתי
 פורענותי עלך בחובי ממון
 אונסיך דאנסת ועל דם זכאי
 דאשתפיך בגויך: יד היתקף
 לביך אם יתחסן ידיך ליומאי
 דאנא עתיד למעבד עמך אנא
 יי גורית במימרי ואקים:
 טו ואגלי יתיד לביני עממאי

וארדרינך במדינתא ואסיף סאובתיך מניך:

dishonest gain, and Me you have forgotten, says the Lord God. (13) And behold, I clapped My hands together over your dishonest gain which you have made and over your blood-guilt that is in you. (14) Will your heart endure, or will your hands remain strong in the days that I will deal with you? I, the Lord, have spoken, and I shall do. (15) I will scatter you among the nations and fling you out into the lands, and I will make your impurity completely disappear from you.

RASHI

dishonest gain — *You made your neighbors rich with the dishonest gain that you gained dishonestly from the poor.* (13) **I clapped My hands together** — *I cried*

out, "Woe!" and lamentation. **Over your dishonest gain**— *Over your robbery.* (14) **That I will deal with you** — *According to your deeds.* (15) **And I will make ... completely disappear**— *And I will destroy.*

רש"י
 שעשקת מין העניים: (יג) הכייתי כפי. צעקתי וי
 קינה: אל בצעך. על הגזל שלך: (יד) אשר אני
 עשה אותך. בפעלך: (טו) והתמתי. וכליתי:

WRITINGS Proverbs 25

כתובים משלי פרק כה

כו היך דסכיר אניש מעינא
 ומבוץא מתבל צדיקא דנפל
 קדם רשיעא: כז למיכל

כו מעין נרפש ומקור משחת צדיק מט לפני רשע:
 כז אכל דבש הרבות לא טוב וחקר פבדם פבוד:

25 (26) A righteous man slipping before a wicked man is like a muddied spring and a ruined fountain. **(27)** Eating honey to excess is not good, but fathoming

RASHI

25 (26) A muddied spring — *Muddied by feet, so too, is a righteous man, etc., when a righteous man slips before a wicked man and is afraid to reprove him.* **(27) Eating honey to excess, etc.** — *The topic symbolizes one who expounds on the Merkavah and Creation.*

רש"י
 (כו) מעין נרפש. עכור ברגלים בן צדיק מט וכו'
 כשהצדיק מט לפניו ורא להוכיח אותו: (כז) אכל
 דבש הרבות וגו'. זו דרשת מעשה מרפכה ומעשה
 בראשית: וחקר פבדם. בדברי חכמים יש לשאל
 But fathoming their honor — *Fathoming*

כח עיר פרוצה אין חומה איש אשר אין מעצר לרוחו: כו א פשלג | בקיץ וכמטר בקציר כן לא נאווה לכסיל כבוד: ב בצפור לנוד פדרור לעוף כן קללת חנם לא (קרי לו) תבא:

מטרא בחצא היכנא לא יאי לסכלא יקרא: ב היך צפרא דטאס והיך פרחתא דפרחא היכנא לטתא דמגן לא תעול:

their honor is honor. (28) Like a broken city without a wall, so is a man whose spirit [of speech] is unrestrained. **26** (1) Like snow in the summer and like rain at harvest, so is honor unbefitting for a fool. (2) Like a wandering sparrow and like a flying swallow, so will a gratuitous curse come home.

RASHI

רש"י

is appropriate regarding the words of the Sages. **26** (2) Like a wandering sparrow — that wanders, and like a swallow that returns to its nest, so will a gratuitous curse come home only to the one who uttered it with his mouth.

ולחקר: (ב) בצפור לנוד. שהוא נד וכדרור שהוא חורר לקנו כן קללת חנם לא תבוא אלא למי שהוציאה מפיו:

Mishnah Ketubot, chapter 13

משנה כתובות פרק יג

(1) There were two adjudicating judges [of robbers and thieves] in Jerusalem, Admon and Chanan ben Avishalom. Chanan laid down two rulings and Admon laid down seven: If a man went overseas and his wife claimed support [which the Courts provided from her husband's properties and now it was learned that her husband died,] Chanan ruled: [In order to collect her *ketubah*,] she must take an oath at the end [that she has nothing belonging to her husband in her possession] but [she need] not [take an oath] at the beginning [i.e., while her husband was alive, in order to collect maintenance]. The sons of the high priests however differed from him and ruled that she must take an oath at the beginning [that her husband had not left her anything] and at the end [in order to collect from her *ketubah*]. Rabbi Dosa ben Horkinas agreed with their ruling. Rabbi Yochanan ben Zakkai said: Chanan has spoken well [that any time after three months after her husband's departure] she need [not] take an oath [for maintenance] only at the end [in order to collect her *ketubah*].

א שני דיני גזרות היו בירושלים, אדמון, והנן כן אבישלום. חנן אומר שני דברים, אדמון אומר שבעה. מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות, חנן אומר, תשבע בסוף ולא תשבע בתחלה. נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו, תשבע בתחלה ובסוף. אמר רבי דוסא כן הרפינס כדבריהם. אמר רבן יוחנן בן זכאי, יפה אמר חנן, לא תשבע אלא

רבנו עובדיה מברטנורא

א שני דיני גזירות. שהיו גזרין גזירות על הגולנים וקונסים עלינן קנסות: שני דברים. שאין חכמים מודים לו: תשבע בסוף. כשישמעו בו שמת ותבוא לגבות כתובתה, תשבע שלא עיכבה בידה משל בעלה כלום: ולא תשבע בתחלה. בשעת גביית מזונות. ורמב"ם פירש, תשבע בסוף, כשיבא בעלה ויכחישה ויאמר הנחתי לך מזונות, תשבע

(2) If a man went overseas and someone came forward and supported his wife, Chanan says: He loses his money [No one asked this person to lend her money, however, in a case where the wife asked him to lend her money, he demands repayment from her and she, in turn, demands the money from her husband]. The sons of the High Priests differed from him and ruled: Let him take an oath as to how much he spent and recover it. Said Rabbi Dosa ben Horkinas: [My opinion is] in agreement with their ruling. Rabbi Yochanan ben Zakkai said: Chanan spoke well [for the man] put his money on a deer's horn [i.e., its more than likely he will lose his money].

(3) Admon laid down seven rulings: If a man dies leaving sons and daughters and the estate is large the sons inherit it and the daughters are maintained [from it] and if the estate is small [i.e., there is not sufficient means in the estate to maintain the family for one year or according to the Rambam, until the girls become *bogrot* — 12 years and six months, then] the daughters are maintained from it and the sons can go begging. Admon said: Am I to be the loser because I am a male [and fit to inherit when the estate is large]! Rabbi Gamliel said: Admon's view has my approval [the *halachah*, is not like Admon]. (4) If one claimed from another jars [full] of oil and [the latter] admitted his claim to [empty] jars Admon says: Since he admits to him a portion of the same kind as the claim [i.e., the jars] he [is a *modeh bemiktzat* and] must take an oath [as is the general rule of *modeh bemiktzat* (see Chok, vol. 10, pages 129 and 131)] but the Sages say: The admission [of the claim] is not of the same kind as the claim [since the claim is jars of oil, meaning, the amount of oil in a jar]. Rabbi Gamliel said: I approve of the words of Admon [the *halachah*, follows the view of Admon]. (5) If a man promised a sum of money to his [perspective] son-in-law and then defaulted, let [his daughter]

רבנו עובדיה מברטנורא

שלא הניח לה כלום: רבן יוחנן בן זכאי אומר. והלכה כמותו. ודוקא אחר שלשה חדשים ליציאת הבעל פוסקין מוזנות לאשה אם תבעה מוזנות, אבל קודם ומן זה לא, שחזקה אין אדם מניח ביתו ריקן ויוצא: **ב איבד את מעותיו**. דאמר, לא אמרתי לך הלויני ואני אפרע. אבל אם הלוח את האשה מעות למוזנותיה על מנת שתשלם לו, הוא תובעה והיא תובעת את הבעל וישלם. ואם הבעל טוען הנחתי לה מוזנות, והיא אומרת לא הניח ורוצה להוציא ממנו, נשבע הבעל שבועת היסט ונפטר, ויהיו המעות חוב עליה לכשתתאלמן או תתגרש. ובהא מתניתין נמי הלכה כרבן יוחנן בן זכאי: **ג ובנכסים מועטים**. שאין בהם פרנסה שנים עשר חודש לזכרים ולנקבות. ורמב"ם פירש, כל שאין בהם לפרנס הבנים והבנות עד שיבגרו הבנות, קרוי נכסים מועטים: **בשביל שאני זכר הפסדתי**. כלומר, בשביל שאני זכר וראוי לירש בנכסים מרובים הפסדתי בנכסים מועטים. ואין הלכה כאדמון: **ד והודה בקנקנים**. ריקים בלא שמן. וכגון שטענו חבירו עשרה כדי שמן יש לי אצלך: **אדמון אומר**. יש במשמעות טענה זו שמן וכדים, וכשהודה לו בכדים ריקים הוי הודאה במקצת וחייב שבועה: **והכמים אומרים**. אין במשמעות טענה זו אלא שמן בלבד שיעור עשרה כדים, וכשהודה לו בכדים ריקים, מה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו, ואין כאן הודאה במקצת ממין הטענה ואינו חייב שבועה. והלכה כאדמון: **ה ופשט לו את הרגל**. לשון ביוון, כלומר טול טיט ואבק שתחת רגלי.

בסוף: **ב מי שהלך למדינת הים ועמד אחד ופרנס את אשתו, חנן אומר, איבד את מעותיו**. נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו, ישבע כמה הוציא ויטול. אמר רבי דוסא בן הרפינס כדבריהם. אמר רבן יוחנן בן זכאי, יפה אמר חנן, הנית מעותיו על קרן הצבי: **ג אדמון אומר שבעה**, מי שמת והנית בנים ובנות, בזמן שהנכסים מרבין, הבנים יורשים והבנות נזונות. ובנכסים מעטים, הבנות יזונו והבנים יתזרו על הפתחים. אדמון אומר, בשביל שאני זכר הפסדתי. אמר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון: **ד הטוען את חברו כדי שמו, והודה בקנקנים**, אדמון אומר, הואיל והודה במקצת הטענה, ישבע. ויחכמים אומרים, אין זו הודאה ממין הטענה. אמר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון: **ה הפוסק מעות**

remain [single] until her hair turns white [i.e., we don't force him to either wed or divorce her]. Admon ruled: She may say had I myself promised the sum on my behalf I would remain [single] until my hair turned white, but now that my father has promised it, what can I do? Either marry me or set me free. Rabbi Gamliel said: Admon's words have my approval [the *halachah* follows the view of Admon]. (6) If a man contests [the ownership of] a field [e.g., Reuvein tells Shimon that the field he bought from Levi was actually his and was stolen from him by Levi] and he [Reuvein] is signed as a witness on it [the deed of sale between Shimon and Levi], Admon says: [His contention is admissible because] he can say [litigation with] the second is easier for me since the first is a more difficult person than he [i.e., I went along as a witness to the sale because I knew that I would never get the feild back from Levi, he is a powerful person]. The Sages, however say, That [once he signed as a witness] he has lost his right of contention [by definition, once he signed as a witness to the sale, he admits that he owns no portion of it]. If [the seller Levi] made it a [boundary] mark for another person [i.e., Levi sold another field adjacent to the one being contested by Reuvein and wrote into the deed that “the western boundary abuts my field” and Reuvein is signed as a witness, here everyone agrees, that he] has lost his right [of contention, since his litigation remains with Levi whether or not there is a valid sale]. (7) If [a man had a field surrounded by four other fields and had a right of way through one of the fields and now] the man went overseas and [in his absence, all the surrounding fields were sold to one individual and] the pathway to his field was lost, Admon says: He walks [to his field] by the shortest path [since one individual owns all the fields, his path is certainly within the surrounding fields somewhere, therefore he may take the shortest path], the Sages, however say, Let him either purchase a path for himself even [though it cost him] a hundred *maneh* or fly through the air [the new owner can charge what he likes, since

בנו עובדיה מברטנורא

פירוש אחר, תלה אותי ברגלי על העץ, שאין לי מזה ליתן לך. ורמב"ם פירש ופשט לו את הרגל, שהלך בדרך מרחוק: **עד שתלבין ראשה**. עד שתזקין. ואין כופין אותו לא לכנס ולא לפטור: **אדמון אומר כו'**. והלכה כאדמון: **ו העורר על השדה וכו'**. ראובן מערער על השדה שביד שמעון ואומר לו, לוי שמכר לך גולה ממני, והוא חתום על שטר המכירה שכתב לוי לשמעון שמכר לו: **אדמון אומר יכול הוא שיאמר**. מה שלא ערערתי בשעה שלקחת שדה זו מלוי וחתמתי עד בתוך השטר, לפי שלוי אדם חזק וקשה להוציאה מידו ונוח לי שתהא בידך שאוציאנה ממך בדין: **איבד את זכותו**. דהואיל וחתם הודה שאין לו עסק בה. ואין הלכה כאדמון. ודוקא כשחתם בה בעד הוא דפליגי אדמון וחכמים, אבל אם הוא חתום בדין לקיים את השטר, הכל מודים שלא איבד את זכותו, מפני שיכול לומר לא הייתי יודע מה שכתוב בשטר, שהדין החותם על ההנפק לקיים את השטר אין צריך שידע מה שכתוב בשטר אלא שיכיר חתימת העדים בלבד: **ו ואבדה דרך שדהו**. שהחזיקו בה בעלי השדות שבמצרי: **ילך לו בקצרה**. על כרחם יטול לו דרך לשדהו, אבל יברור לו דרך קצרה שלא ירבה ליטול. ובזמן שד' בני אדם מקיפים אותו מד' רוחות מודה אדמון לחכמים שכל אחד יכול לומר אייתי ראייה דדרךך גבאי ושקול. ואם אדם אחד הקיפהו מד' רוחות מודים חכמים

he can say I will return the fields to the previous individual owners, in which case, each can say, bring proof that your path was located within my field]. (8) If a man produced a bond of indebtedness against another and the latter produced [a deed of sale] showing that the former had sold him a field [after the bond was written], Admon says: [The alleged debtor] can say had I owed you [anything] you would have recovered it when you sold me the field [i.e., you would have taken the money but wouldn't have transferred ownership of the field] the Sages, however say, this [seller] may have been a prudent man since he may have sold him the land in order to be able to take it from him as security [for his loan]. (9) If two men produced bonds of indebtedness against each other, Admon ruled [the holder of the later bond can say to the other] had I owed you [any money] how is it that you borrowed from me [instead of demanding payment]? The Sages, however say: This one recovers his debt and the other recovers his debt. (10) [The following regions are regarded as] three [individual] countries in respect to matrimony, Judea, Jordan and Galilee. [After marrying in one town a man] may not force [his wife to move with him] from one town to another or from one city to another. Within the same country however, he may take her out with him from one town into another or from one city into another. But not from a town to a city nor from a city to a town. [A woman accustomed to living in a village cannot adjust easily to the congestion of a city and a woman accustomed to living in the city where everything is readily available cannot adjust easily to the lack of commodities in a village. A man] may force [his wife to move with him] from an inferior to a superior dwelling, but not from a

דרך במאה מנה, או יפרח באויר: ח המוציא שטר חוב על חברו, והלה הוציא שמכר לו את השדה, אדמון אומר, יכול הוא שיאמר, אלו הייתי חייב לך, היתה לך להפריע את שלך כשמכרת לי את השדה. וחכמים אומרים, זה היתה פקח שמכר לו את הקרקע, מפני שהוא יכול למשכנו: ט שנים שהוציאו שטר חוב זה על זה, אדמון אומר, אלו הייתי חייב לך, כיצד אתה לזה ממני. וחכמים אומרים, זה גובה שטר חובו וזה גובה שטר חובו: י שלש ארצות לנשואין, יהודה, ועבר הירדן, והגליל. אין מוציאין מעיר לעיר ומכרף לכרף. אבל באותה הארץ, מוציאין מעיר לעיר ומכרף לכרף, אבל לא מעיר לכרף ולא מכרף לעיר. מוציאין מנה הרעה לנה היפה, אבל לא מנה היפה

רבנו עובדיה מברטנורא

לאדמון דממה נפשך אורחיה גביה הוא. לא נחלקו אלא כשהקיפוהו אדם אחד שבא מכח ארבעה בני אדם. אדמון אומר, מצי אמר ליה ממה נפשך אורחי גבר, וחכמים אומרים מצי אמר ליה היאך, אי שתקת שתקת, ואי לא, מהדרנא שטרא למרייהו ולא מצית לאשתעווי דינא בהדייהו. והלכה כחכמים: ח והלה הוציא שמכר לו את השדה. הלוה הוציא עליו שטר מכירה מאחרת לשטר ההלוואה, ואומר שטרך מזויף או פרוע, שאם הייתי חייב לך לא היית מוכר לי את השדה, שהיה לך לגבות חובך: זה היה פקח שמכר לו את השדה. לפי שהיה זה מבריה מטלטליו, ולא היה לו מהיכן ימשכנו על חובו, ועכשיו יטול את הקרקע. ובאתרא דהלווקח יהיב זוזי והדר כתבי שטר מכירה כולי עלמא לא פליגי שהיה למוכר לעכב בחובו המעות שקיבל ולא יכתוב לו השטר, וכיון שכתבו הוכיח שאין לו עליו חוב. כי פליגי, באתרא דכתבי שטרא והדר יהיב הלווקח זוזי, אדמון סבר, איבעי ליה לממטר מודעה איני מוכר לו אלא כדי שאוכל למשכנו. וחכ"א האי דלא מסר מודעא כי ירא שמא ישמע הדבר וימנע מלקנות את השדה: והלכה כחכמים: ט וחכ"א זה גובה שטר חובו. והלכה כחכמים: י שלש ארצות לנשואין. שאם נשא אשה באחת מהן אינו יכול לכופה לצאת אחריו מארץ אל ארץ: כרך. גדול מעיר. והוא מקום שווקים, ומכל סביביו באין שם לסחורה וכל דבר מצוי בו: אבל לא מעיר לכרך. ששיבת הכרכין קשה, מפני שהכל מתיישבים שם ורוחקים ומקריבים הבתים זו לזו ואין שם אויר: ולא מכרך לעיר. דבכרך שכיחי כל מילי, בעיר לא שכיחי כל מילי: מפני שהנהו היפה בודק את

superior to an inferior. Rabbi Shimon ben Gamliel says: [He cannot force her to move with him] not even from an inferior dwelling to a superior dwelling because the [change even to a] superior dwelling puts [the human body] to a [severe] test [any change can affect the health of the human body]. (11) [A man] may force everyone [in his household] to go up [with him] to the land of Israel [even from a superior dwelling] but no one may be forced to leave it. All [one's household] may be forced to go up to Jerusalem [even from a superior dwelling], but no one may be forced

to leave it. [This applies to] both men [i.e., his wife may either force him to move with her to Israel or to divorce her and give her, her *ketubah*] and women [i.e., he may force his wife to move with him or give her a divorce without having to pay for her *ketubah*]. If a man married a woman in the land of Israel and divorced her in the land of Israel, he must pay her [her *ketubah*] in the currency of the land of Israel. If he married a woman in the land of Israel and divorced her in Cappadocia, he may pay her [*ketubah*] in the currency of the land of Israel [even though the coinage of the land of Cappadocia was heavier and larger than that of Israel]. If he married a woman in Cappadocia and divorced her in the land of Israel he may pay [her *ketubah*] in the currency of the land of Israel. Rabbi Shimon ben Gamliel however ruled that he must pay her in the [larger] Cappadocian currency [Rabbi Shimon maintains that the payment of a *ketubah* is of Biblical origin, hence the stricter view]. If a man married a woman in Cappadocia and divorced her in Cappadocia, [all agree that] he must pay her [her *ketubah*] in the currency of Cappadocia.

רבנו עובדיה מברטנורא

הגוף ומחליאו, ששינוי וסת אפילו לטובה תחלת חולי מעים. והלכה כרשב"ג. ואם איש מארץ הגליל נשא אשה בארץ יהודה או איפכא, כופין אותה לצאת עמו, שעל מנת כן נשאה. ובכל מקום מוציאים מעיר שרובה עובדי כוכבים לעיר שרובה ישראל, אבל לא מעיר שרובה ישראל לעיר שרובה עובדי כוכבים: **יא הכל מעלין**. את כל בני ביתו אדם כופה לעלות עמו לירושלים, ואפילו אם קנה עבד עברי ילך העבד אחריו על כרחו, ואפילו מנה היפה לנהו הרע, ואפילו מעיר שרובה ישראל לעיר שרובה עובדי כוכבים: **ואין הכל מוציאין**. ואין מוציאין שום אדם: **אחד האנשים ואחד הנשים**. אם הוא אומר לעלות והיא אומרת שלא לעלות, תצא בלא כתובה. ואם היא אומרת לעלות והוא אומר שלא לעלות, יוציא ויתן כתובה: **קפוטקיא**. היא כפתור. וקורין לה בערבי דמא'ת. ומעותיה גדולות ושוקלות יותר משל ארץ ישראל. ומשום דכתובת אשה מדברי סופרים, הקלו בה לפרוע אותה בפחות שבמעות. ורבי שמעון בן גמליאל סבר כתובה דאורייתא, ומשום הכי אויל בה לחומרא. לית הלכתא כוותיה:

Gemara Ketubot 110b

גמרא כתובות דף קי:

What is meant by “puts to a test?” It is

לְנוֹהַר הָרָעָה. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, אִם לֹא מְנוּהָ רָעָה לְנוֹהַר יָפֶה, מִפְּנֵי שֶׁהֲנוּהָ הַיָּפֶה בְּדוֹק: **יא הכל מעלין לארץ ישראל**, ואין הכל מוציאין. הכל מעלין לירושלים, ואין הכל מוציאין. אחד האנשים ואחד הנשים. נשא אשה בארץ ישראל וגרשה בארץ ישראל, נותן לה ממעות ארץ ישראל. נשא אשה בארץ ישראל וגרשה בקפוטקיא, נותן לה ממעות ארץ ישראל. נשא אשה בארץ ישראל וגרשה בקפוטקיא, נותן לה ממעות ארץ ישראל. נשא אשה בארץ ישראל וגרשה בקפוטקיא, נותן לה ממעות ארץ ישראל. נשא אשה בקפוטקיא וגרשה בקפוטקיא, נותן לה ממעות קפוטקיא.

מאי בודק כדשמואל. דאמר שמואל שנוי וסת

according to Shmuel. For Shmuel said: A change of diet is the beginning of bowel trouble. It is written in the Book of Ben Sira, “All the days of the poor are evil,” (Ben Sira 31:5) but there are also Sabbaths and Festivals? The explanation of this is according to Shmuel, who said: A change of diet is the beginning of bowel trouble. Ben Sira said: The nights also (Ben Sira loc. cit.) [and not only “all the days”]. Lower than [all] the roofs is his roof [as a poor man is compelled to live in a low-roofed hovel], and on the height of mountains is his vineyard [since he cannot afford a more costly vineyard in the valley], [so that] the rain of [other] roofs [pours down] upon his roof, and the earth of his vineyard [is washed down] into the vineyards [of others]. (Ben Sira 31:6-7) What does “[A person] may compel all [emphasis on all] [the members of his household, to go

to Eretz Yisrael]” include? — Slaves [Hebrew slaves also may be compelled by their master to follow him to Jerusalem or to Eretz Yisrael]. What, however, [is this wording, with the emphasis on “all” intended] to include according to the one who specifically mentioned slaves [in our Mishnah]? To include [moving] from a superior dwelling to an inferior one. What [was the expression] “but none [emphasis on none] may be compelled to leave it” intended to include? To include a slave who fled from outside Eretz Yisrael into Eretz Yisrael, in which case his master is told, “Sell him here, and go, in order to [encourage] settlement in Eretz Yisrael. What [was the expression] “all [emphasis on all] ... may be compelled to go up to Jerusalem” intended to include? To include [moving] from a superior dwelling to an inferior one. What [was the expression,] “but none [emphasis on none] may be compelled to leave it” intended to include? To include even [moving] from an inferior dwelling to a superior one. Our Rabbis taught: If [the husband] desires to go up [from a country outside Eretz Yisrael, to Eretz Yisrael, or from a province in the latter to Jerusalem] and his wife refuses, she must be pressured to go up; and if [she does] not [consent] she may be divorced without a *ketubah*. If she desires to go up [from a country outside Eretz Yisrael, to Eretz Yisrael, or from a province in the latter to Jerusalem] and he refuses, he must be pressured to go up; and if [he does] not [consent] he must divorce her and pay her *ketubah*. If she desires to leave [Jerusalem, for a provincial town in Eretz Yisrael, or the latter for a foreign country] and he refuses to leave, she must be pressured not to leave, and if [pressure is of] no [avail], she may be divorced without a *ketubah*. If he desires to leave [Jerusalem, for a provincial town in Eretz Yisrael, or

תחלת חולי מעים. כתוב בספר בן סירא (משלי טז) כל ימי עני רעים. והאיכא שבתות וימים טובים. כדשמואל. דאמר שמואל שנוי וסת תחלת חולי מעים. בן סירא אומר אף לילות. בשפל גגים גגו. ובמרום הרים כרמו. מטר גגים לגגו. ומעפר כרמו לכרמים. הכל מעלין לאתווי מאי לאתווי עבדים. ולמאן דתני עבדים בהדיא לאתווי מאי. לאתווי מנוה היפה לננה הרע. ואין הכל מוציאין לאתווי מאי. לאתווי עבד שברח מחוצה לארץ לארץ. דאמרין ליה זבניה הקא וזיל משום ושיבת ארץ ישראל. הכל מעלין לירושלים לאתווי מאי. לאתווי מנוה היפה לננה הרע ואין הכל מוציאין לאתווי מאי. לאתווי אפילו מנוה הרע לננה היפה. תנו רבנן הוא אומר לעלות והיא אומרת שלא לעלות כופין אותה לעלות. ואם לא תצא בלא כתובה. היא אומרת לעלות והוא אומר שלא לעלות כופין אותו לעלות ואם לא יוציא ויתן כתובה. היא אומרת לצאת והוא אומר שלא לצאת. כופין אותה שלא לצאת ואם לא תצא בלא כתובה הוא אומר

לצאת והיא אומרת שלא לצאת. כופין אותו שלא לצאת ואם לא יוציא ויתן כתובה: לוצאת והיא אומרת שלא לצאת. כופין אותו שלא לצאת ואם לא יוציא ויתן כתובה: and if [coercion is of] no [avail] he must divorce her and pay her *ketubah*.

וזה אחרי מות דף ס"ט ע"ב

כי ביום הזה יכפר עליכם וגומר. אכפר עליכם מבעי ליה. אלא יכפר עליכם לאכללא יוכלא דנגיד מבוועי לאשקאה בהאי יומא לכל עיבר לארוואה כלא ולאשקאה כלא ודא עליכם. כלומר בגנייבון לדכאה לכו בהאי יומא דכתיב לפניי יי תטהרו ולא ישלוט עלייכו דינא. רבי יהודה אמר זכאין אינון ישראל דקדשא בריה הוא אתרעי בהו ובעי לדכאה להו דלא ישתכח בהו חובה בגין דיהון בגי היכליה. וידורון בהיכליה. ולזמנא דאתי כתיב (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים וגומר. רבי יהודה פתח (תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיה יי. תנינא בשעתא דברא קדשא בריה הוא עלמא בעא למברי בר נש אמליך פאורייתא אמרה קמיה תבעי למברי האי בר נש זמין הוא למחטי קמך. זמין הוא לארזנא קמך. אי תעביד ליה פּעובדוי הא עלמא לא יכיל למיקם קמך כל שבן שהוא בר נש. אמר ליה וכי למננא אתקרינא. (שמות לד) אל רחום וחנון ארך אפים. ועד לא ברא קדשא בריה הוא עלמא ברא תשובה אמר לה לתשובה אנא בעינא למברי בר נש בעלמא על מנת דכד יתובנו לך מחוביהון דתהווי זמינא למשבק חוביהון ולכפרא עליהו. ובכל שעתא ושעתא תשובה זמינא לגבי בני נשא וכד בני נשא תייבין מחוביהו האי תשובה תבת לגבי קדשא בריה הוא וכפר על כלא ודינין אתכפין ומתבסמא בלחו ובר נש אתדכי מחוביה. אימתי אתדכי בר נש מחוביה בשעתא דעאל בהאי תשובה כדקא תוי. רבי יצחק אמר דתב קמי מלכא עלאה ועלי עלותא מעומקא דכלא הדא הוא דכתיב ממעמקים קראתיה יי. רבי אבא אמר ממעמקים קראתיה יי אתר גניו הוא לעילא והוא עמיקא (שמות כג ב) דבירא ומהאי נפקין תחלין ומבוועין לכל עיבר וההוא עמיקא דעמיקתא אקרי תשובה. ומאן דבעי לאתבא ולא תדכאה מחוביו. בהאי עומקא אצטריך למקרי לקדשא בריה הוא הדא הוא דכתיב ממעמקים קראתיה יי. תאנא בשעתא דהוה בר נש חב קמי מאריה וקריב קרבניה על מדבחה וכהנא מכפר עליה ובעי בעותיה עליה. מתערין רחמי ודינין מתבסמן ותשובה אריק ברקאן במבוועיה דנגדין נפקין ומתברכין בלהו בוצינין כהדא ובר נש אתדכי מחוביה:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Rabbeinu Yonah, Sha'arei Teshuvah, 5d

שערי תשובה לרבינו יונה דף ה ע"ד

The practical manifestation of a penitent's contrition is behaving in a soft-spoken manner, as it says, "A soft answer turns away anger" (Proverbs 15:1) and with a low voice. For this is part of the nature of lowliness, as it says, "and you will be lowly; you will speak [as though] from the ground, and your speech will be low [as though] from the dust" (Isaiah 29:4). This is the opposite of what is said about

הכנעת בעל תשובה במעשה הוא שיתנהג במענה רף בענין שנאמר (משלי טו) מענה רף ישיב חימה ובקול נמוך פי זה מדרף השפלות כמו שנאמר (ישעיה כט) ושפלת

the wealthy, arrogant person: “but the rich answers with impudence.” (Proverbs 18:23) He should not become preoccupied with beautiful clothing and jewelry, as it says, “And now remove your ornaments.” (Exodus 33:5). And concerning Achav it says, “and he put sackcloth on his flesh and fasted and lay in sackcloth and walked slowly.” (I Kings 21:27) And God, may He be blessed, said about this, “Do you see that Achav is contrite?” (ibid., verse 29) The idea of walking slowly is the opposite of the usual manner of kings, who normally walk surrounded by a great entourage and clamoring crowds. And the penitent's eyes should always be cast downward, as it says, “but the downcast of eyes He will save.” (Job 22:29) These outward manifestations of contrition, such as soft speech, a low voice, and downcast eyes, will remind him to humble his heart. He must also break his desire for material things. He should be aware that desire caused his soul to sin, drawing iniquity with ropes of vanity. He should make a fence to guard the path of repentance; he should separate himself from pleasures. He should not be drawn after his desires even when permissible. He should conduct himself in the ways of separation, i.e., he should eat only what is necessary for the sustenance of his life and the maintenance of his body, as is expressed by the verse,

“The righteous eats to satisfy his soul.” (Proverbs 13:25) He should not approach a woman except to fulfill the commandment to be fruitful and multiply or for the commandment of her appointed time. For as long as a person follows desire, he is drawn after the materialism [of his body] and is distanced from the path of his intelligent soul, and thus his evil impulse will overpower him. This idea is expressed by the verse, “And Yeshurun became fat and rebelled.” (Deuteronomy 32:15) And it says, “Lest you eat and be satisfied and your heart grow haughty.” (ibid., 8:12-14) And it says, “Lest I be satiated and deny.” (Proverbs 30:9) And they, of blessed memory, said, “There is a small organ in a person. If he satiates it, it is hungry; if he starves it, it is satisfied.”

מֵאַרְץ תְּדַבְּרִי וּמֵעֶפֶר תִּשַׁח אֲמַרְתָּ בְּהֶפְךָ
 מִמָּה שֶׁנֶּאֱמַר עַל הָעֹשִׂיר בְּעַל הַגָּאוּה (משלי
 יח) וְעֹשִׂיר יַעֲנֶה עֲוֹת. וְלֹא יִתְעַסֵּק בְּנוֹי
 הַמְּלָבוּשִׁים וְהַתְּכַשִּׁיטִין כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות
 לו) וְעַתָּה הוֹרֵד עֲדִיךָ מֵעֲלֶיךָ וּנְאֻמַּר
 בְּאַחֲאָב (מ"א כא) וַיְהִלֵּךְ אִט וַיִּלְבַּשׁ שֵׁק
 וַיֵּצֵא. וְאָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל זֶה הִרְאִיתָ בִּי
 נִכְנָע אַחֲאָב. וְעַנִּין וַיְהִלֵּךְ אִט בְּהֶפְךָ מִדְּרֹךְ
 הַמְּלָכִים שֶׁהֵם מְהֻלָּכִים בְּרוֹב חֵיל וְקוֹל
 הַמּוֹלָה. וַיְהִי תָמִיד עֵינָיו שְׂחוּחַ כְּעַנִּין
 שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כב) וְשָׁח עֵינָיו יוֹשִׁיעַ. וְסִימָנִי
 הַהִכְנָעָה כְּמוֹ מַעֲנֶה רַף וְקוֹל הַנְּמוּךְ וְשְׂחוּחַ
 הָעֵינַי יִזְכִּירוּהוּ לְהִכְנִיעַ אֶת לְבוֹ. וַיִּצְרִיךְ
 שְׁבִירַת הַתְּאֻוָּה הַגְּשָׁמִית. יִשִּׁיב אֶל לְבוֹ בִּי
 הַתְּאֻוָּה עוֹלָלָה לְנַפְשׁוֹ לְחַטּוֹא וּלְמִשׁוֹף
 הָעוֹן בְּחֻבְלֵי הַשּׂוֹא. וְעֵשָׂה גְּדֵר לְשִׁמּוֹר
 אֶת דְּרֹךְ הַתְּשׁוּבָה יִפְרוֹשׁ מִן הַתְּעַנּוּגִים.
 וְלֹא יִמְשֵׁךְ אַחֵר תְּאֻוָּתוֹ גַּם בְּדַבְּרִים
 הַמְּתָרִים. וַיִּתְנַהֵּג בְּדַרְכֵי הַפְּרִישׁוֹת וְלֹא
 יֵאָכֵל רַק לְשׁוֹבַע נַפְשׁוֹ וְקִיּוֹם גּוֹפּוֹ כְּעַנִּין
 שֶׁנֶּאֱמַר (משלי יג) צִדִּיק אוֹכֵל לְשׁוֹבַע נַפְשׁוֹ
 וְאֵל יִגֵּשׁ אֶל אִשָּׁה רַק לְקִיּוֹם מִצּוֹת פְּרִיָּה
 וְרִבְיָה. אוֹ לְמִצּוֹת עוֹנָה. בִּי כָּל זְמַן
 שֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ אַחֵר הַתְּאֻוָּה נִמְשָׁךְ אַחֲרֵי
 תוֹלְדַת הַחוּמָר וַיִּרְחַק מִדְּרֹךְ הַנְּפִשׁ
 הַמְּשַׁכֵּלֶת וְאֵז יִתְגַּבֵּר יִצְרוֹ עָלָיו כְּעַנִּין
 שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) וַיִּשְׁמַן יִשְׂרָאֵל וַיִּבְעַט
 וַנֶּאֱמַר (שם ח) פֶּן תֹּאכַל וְשִׁבְעַת וְרַם לְבַבְךָ
 וַנֶּאֱמַר (משלי ל) פֶּן אֲשַׁבַּע וְכַחֲשִׁיתִי וְאָמַרְוּ
 זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה אֲבָר קִטְן יֵשׁ בּוֹ בְּאָדָם
 מִשְׁבִּיעוֹ רָעַב מֵרַעִיבוֹ שְׁבִיעַ:

הלכה

Practical Law:**Rambam, Forbidden Relations, Chapter 22**

הרמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כב

(1) It is permitted to seclude oneself with a girl under the age of three or a boy under the age of nine, for the Sages only decreed, concerning seclusion, with a woman or a man who is fit for relations. (2) An androgynous individual may not seclude himself with women, but if he did so, he is not flogged, because his status is questionable. But a man may seclude himself with an androgynous individual or with a person of indeterminate gender. (3) A married woman whose husband is in the same city, need not concern herself about seclusion because the fear of her husband is upon her. But if the man in question is someone who feels affection for her, for example, if she grew up with him or if she is a relative of his, he should not seclude himself with her even if her husband is in the same city. Furthermore, anyone who is alone together with a woman, but the door is open to a public area, we are not concerned about seclusion.

א תינזקת מבת שלש ולמטה ותינוק בן תשע ולמטה מתר להתייחד עמהן שלא גזרו אלא על יחוד אשה הראויה לביאה ואיש הראוי לביאה: ב אנדרוגינוס אינו מתייחד עם הנשים. ואם נתייחד אין מכין אותו מפני שהוא ספק. אבל האיש מתייחד עם האנדרוגינוס ועם הטומטום: ג אשת איש שהיה בעלה בעיר אינה חוששת ליחוד. מפני שאימת בעלה עליה ואם היה זה גס בה כגון שגדלה עמו או שהיתה קרובתו. לא יתייחד עמה. ואף על פי שבעלה בעיר. וכן כל המתייחד עם אשה והיה הפתח פתוח לרשות הרבים אין חוששין משום יחוד:

ACHAREI FOR WEDNESDAY

אחרי ליום רביעי

TORAH

תורה

יכוין בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמילוי ו דשם ב"ן לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

טז ויכפר על קודשא מסואבת בני ישראל וממדיהון לכל חטאיהון וכן יעבד למשכן

טז וְכִפֵּר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטָּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל

(16) And he will effect atonement upon the Sanctum, from the defilements of the Children of Israel and from their willful transgressions and all their unintentional sins. He will do likewise to the Tent of Appointment which dwells

RASHI

רש"י

(16) **From the defilements of the Children of Israel** — [i.e., atoning] for those who, while in a state of impurity, had entered into the Sanctuary, and it never became known to them [that they had been impure and consequently, that they had sinned altogether], for our verse says, “לכל”

(טז) מטמאת בני ישראל. (ת"כ) על הנכנסין למקדש בטמאה, ולא נודע להם בסוף, שנאמר: